

УДК 37.013.78:371.15

СОЦІОКУЛЬТУРНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА

Стахів М.О.

Львівський національний університет імені Івана Франка

У статті досліджено теоретичні і практичні аспекти формування україномовної соціокультурної компетентності студентів вищих педагогічних навчальних закладів, яка забезпечує соціокультурну мобільність майбутніх учителів; проаналізовано пріоритети соціокультурної парадигми освіти, в контексті якої представлена проблема підготовки майбутнього педагога до роботи в умовах особистісно орієнтованого навчання школярів. На підставі аналізу психолого-педагогічної та науково-методичної літератури з порушеної проблеми визначено низку методико-педагогічних ідей, які уможливають формування соціокультурної мобільності майбутніх педагогів з метою забезпечення соціокультурного розвитку школярів.

Ключові слова: соціокультурна компетентність, соціокультурна мобільність, соціокультурний розвиток, принцип культуровідповідності, полікультурне середовище.

Постановка проблеми. Відповідно до Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті [4] одним із завдань підготовки професійно компетентних педагогів, у тому числі і вчителів початкових класів, є формування їх соціокультурної компетенції, тобто професійної готовності педагога працювати в полікультурному середовищі, бути мобільним, здатним до адекватної взаємодії у ситуаціях повсякденного життя, підтримки соціальних контактів.

Сьогодні світ переживає гострі проблеми свого розвитку. Це стосується не лише питань соціально-економічної, політичної сфери, а насамперед – культурної, морально-духовної. «Визначальна роль у їх розв'язанні належить системі освіти, а в ній – педагогові» [2, с. 4].

Зміст вищої педагогічної освіти в умовах компетентнісного підходу та суб'єкт-суб'єктних відношень передбачає набуття не лише певної суми знань, зокрема в питаннях соціокультури, а,

насамперед, формування умінь самостійно приймати рішення і швидко змінювати себе, адаптуватися до нових умов і вимог професійної діяльності. Це забезпечує динамічність (мобільність) професійності педагогів.

Серед окреслених у документах ООН, ЮНЕСКО, Ради Європи ключових компетентностей фахівців соціокультурна компетентність посідає одне із чільних місць. Її розглядають як атрибут професіоналізму. А соціокультурна мобільність є однією з актуальних проблем підготовки конкурентоспроможного фахівця в галузі освіти.

«Європейський учитель покликаний знайти відповіді на виклики епохи й сприяти входженню учнів і студентів у лоно прогресу наукового знання, соціально-практичного досвіду поколінь, загальнолюдського соціокультурного досвіду і цінностей, духу гуманізму і людинолюбства» [6, с. 11].

«За експертними прогнозами, у 2020 році найбільш затребуваними на ринку праці будуть вміння навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі» [5, с. 8].

Разом з тим, питання пізнання власне внутрішньодержавної соціокультури (регіональної, етнічної, релігійної, демографічної) та її значення в процесі становлення професійної компетентності педагога мало досліджено.

Сьогодні поняття соціокультури і соціокультурної компетентності тлумачать по-різному: з однієї сторони – це соціокультура певного народу, з іншої – внутрішня соціокультура – система компетентностей у різних галузях суспільного та духовного життя [11, с. 151]. Багато дослідників цього питання включає у соціокультурну компетентність лінгвокраїнознавчу, соціолінгвістичну та культурознавчу компетентності, які забезпечують можливість орієнтуватися в новому соціокультурному середовищі, що дозволяє педагогові уникнути конфліктів з учнями та їх батьками на міжкультурному (міжетнічному) ґрунті.

Нинішні обставини національного відродження та подальшого розвитку духовної культури українського народу зумовили гостру потребу в активізації науково-дослідної роботи в плані соціокультурних досліджень.

Аналіз досліджень. Питання соціокультурної компетентності у вітчизняній психолого-педагогічній літературі часто розглядається як діяльнісний компонент комунікативної компетентності. Шляхи і напрями соціокультурного розвитку україномовної особистості розкрито в працях лінгводидактів (А. Богуш, М. Вашуленко, Н. Голуб, О. Горошкіна, К. Клімова, Д. Кобцев, О. Кучерук, Л. Мацько, А. Нікітіна, М. Пентилюк, О. Потапенко, О. Семенов, Л. Скуратівський, А. Ярмолюк та інші). Важливою складовою загальнокультурного розвитку суспільства розглядають соціокультурну компетентність В. Буряк, С. Гончаренко, І. Зязюн, В. Кремінь, А. Макаренко, Н.Г. Ничкало, які базують свої твердження на основі етнопедогогіки та основних положень праць М. Стельмаховича, В. Сухомлинського, К. Ушинського.

Проблеми формування соціокультурної компетентності та соціокультурної мобільності сьо-

годні у полі зору багатьох вчених (В. Махінов, Т. Фоменко, С. Валевська, І. Мамонов), які розглядають її як здатність адаптуватися до умов іншого соціуму, в основному іншомовного, готовність молодих фахівців виконувати роль культурного посередника між своєю культурою і культурою інших країн чи народів, взаємодіяти з носіями мови в різних ситуаціях.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Недостатньо дослідженими залишаються шляхи та засоби формування україномовної соціокультурної компетентності студентів педагогічної галузі освіти та реалізації україномовної соціокультурної змістової лінії у системі вищої освіти. Поза увагою вчених є питання, пов'язані зі змістом, формами, методами і технологіями реалізації соціокультурного аспекту підготовки майбутнього учителя початкової школи з метою формування його соціокультурної мобільності та готовності до формування соціокультурної україномовної компетентності школярів.

Соціальне середовище, в якому виростають і формуються громадяни країни, надзвичайно різноманітне. Активні міграційні процеси, якими сьогодні характерний спосіб життя українців, впливають і на процес формування молодшого школяра як громадянина. Учитель повинен бути компетентний у питаннях соціокультури, щоб довести до учнів існування різноманітних духовних та матеріальних надбань у різних регіонах, які різняться між собою не лише формальним зовнішнім виявом (ужиткові речі, фольклор...), але і визначенням цінностей (духовне/матеріальне, моральне/байдуже, культура мовлення/суржик і сленг, дотримання/недотримання звичаїв та обрядів...).

Соціокультурна мобільність педагога (зокрема вчителя початкових класів), на нашу думку, полягає у його здатності сприймати культуру етнічних груп (представниками яких є учні в класі), їх мовні особливості (діалект) і толерантно доносити до дітей культуру загальнонаціональну, сучасну українську літературну мову, не принижуючи надбань регіональних культур та специфіки діалекту. Саме вміння співвідносити загальнонаціональне та етнічне (регіональне) відповідно до соціальних норм поведінки, прийнятих у тому чи іншому населеному пункті, родині, релігійній конфесії, вміння використовувати соціокультурні знання відповідно до етнічно обумовлених особливостей і є ознакою високого професіоналізму педагога.

Аналіз досліджень (проведено анкетування, бесіди з учителями, спостереження уроків у школі, відвідування засідань методоб'єднань учителів початкових класів) дає право констатувати недостатній рівень сформованості соціокультурної компетентності зокрема у молодих педагогів, що часто є причиною проблем їхньої педагогічної реалізації в полікультурному соціумі.

Мета статті: теоретичне обґрунтування змісту соціокультурної компетентності вчителів початкових класів та окреслення шляхів і засобів формування соціокультурної мобільності педагога у системі вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Головним завданням сучасної вищої школи у

період переходу з індустріального суспільства в стан інформаційного суспільства та в умовах компетентнісного виходу, особистісно орієнтованого навчання виступає формування соціокультурної, комунікативної та проектної культури особистості. «Умовою мобільності оптимального функціонування фахівця в системі професійних соціокультурних умов є досягнення високого рівня соціокультурної компетентності» [7, с. 232].

Компетентний – [лат. *competens* (*competentis*) – належний, відповідний] – 1) правосильний; 2) той, що знає, володіє необхідною інформацією, авторитетний у чомусь [10, с. 369].

Компетентність – [лат. *competens* (*competentis*) – належний, відповідний] – 1) авторитетність, обізнаність; 2) володіння компетенцією [10, с. 369].

Компетенція – [лат. *competentia* (*competere*) – досягати; відповідати, прагнути] – коло повноважень якогось органу чи посадової особи; 2) проблема, про яку в кого-небудь багато інформації, що дає йому змогу фахово її розв'язати [10, с. 369].

Соціокультурна компетентність – це якісна характеристика особистості, що базується на сукупності набутих знань соціальних та культурних сфер життя, ціннісних орієнтацій [11, с. 153].

У нашому розумінні, це ще й здатність та готовність навчити учнів виконувати роль культурного посередника між своєю регіональною культурою і культурами інших регіонів України та особливостями загальнонаціональної культури.

Становлення структурних компонентів соціокультурної компетентності україномовної особистості, на думку О. Кучерук, «залежить від різних соціокультурних чинників: культурних надбань окремого регіону України, національної культури українців, субкультури представників різних соціальних груп та організацій, загальнолюдської культури, полікультурності соціуму, етнічних стереотипів, традицій, соціальних установок, засобів масової інформації, спілкування, соціальної потреби у співпраці, від глобалізації інформаційного суспільства» [3, с. 3].

Формування професійно компетентної особистості вчителя початкових класів протягом навчання його в університеті (4–6 років) відбувається у відповідному соціокультурному середовищі, в основному великого міста, яке має свою специфіку (воно є полікультурним, акумулює у собі принесені з регіонів традиції та звичаї етнічних груп, особливості їх побуту). А «під щоденним впливом побуту складаються міжособистісні стосунки людини, формуються ціннісні орієнтації та культура спілкування, певний спосіб життя та життєва позиція особистості» [9, с. 147]. Соціально-побутові умови, в яких проходить життя дитини, її оточення – природне, родинне, географічне, домашнє, громадське, суспільне – це і є його соціокультурне середовище [9, с. 155]. Поступовий вхід дитини у сферу сучасної культури, як національної, так і загальнолюдської, відповідає дидактичному принципу культуровідповідності [9, с. 167]. Забезпечення цього принципу вимагає від сьогоденних студентів, а завтрашніх учителів, соціокультурних знань. Але формування педагога-професіонала «не вичерпується тільки накопиченням знань, оволодінням професійним

досвідом і майстерністю. Справжній професіонал повинен бути й зрілою особистістю ... , яка здатна виходити за межі соціальних стереотипів, норм; протистояти сильному тиску негативних соціальних сил; ... знаходити своє особливе місце у житті і свідомо чи несвідомо займати позицію активного творця свого життя...» [8, с. 304].

Тому соціокультурна освіта за умови реалізації принципу дидактичної культуровідповідності є запорукою успішного формування професійної компетентності педагога, серед складників якої – вміння орієнтуватися в полігамності культури кожного народу, в усвідомленні існування духовних цінностей різних народів, різних людей, в умінні сприйняти це, зрозуміти, зробити для себе висновки, не заперечувати очевидні культурні розбіжності у духовному світі того чи іншого народу, етнічної групи тощо.

«Високий рівень соціокультурного розвитку учня залежить від сформованості соціокультурної компетентності вчителя та його здатності адаптуватися до конкретного соціокультурного середовища, в якому перебувають молодші школярі...» [3, с. 3], тобто бути мобільним.

Мобільний – [франц. *mobile*; лат. *mobilis* – рухливий] – *рухливий*; *здатний швидко щось виконувати* [10, с. 461].

Мобільність – [лат. *mobilis* – рухливий] – *рухливість*, *здатність швидко виконувати певні завдання* [10, с. 461].

У Педагогічній Конституції Європи зазначається, що «характерною особливістю становлення та функціонування нового учителя є високий рівень його академічної мобільності – здатності адекватно реагувати на зміни педагогічної реальності, знаходити відповіді на виклики епохи, пересуватись у педагогічному просторі у відповідності із завданнями, актуалізованими суспільною освітньою політикою або ж у відповідь на зміну життєвих обставин» [6, с. 17]. У цьому аспекті «академічна мобільність сприяє формуванню кроскультурних цінностей учителя, толерантності, налаштованості на співпрацю» [6, с. 17].

Соціокультурні методи розглядають формування фахівця у певній загальнонаціональній системі культури та освіти чи виховання. Але загальнонаціональна культура складається з культур регіональних, культур окремих етнічних груп, національностей.

Формування соціокультурної компетентності є необхідною складовою навчального процесу, без якої неможлива підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних учителів початкових класів і яка повинна здійснюватися «з урахуванням суспільної мобільності, техніко-технологічних змін, а також звичаєво-традиційної обрядовості та досвіду етновиховання населення конкретного регіону...» [1, с. 38].

Процес формування соціокультурної компетентності реалізовується в рамках основної професійної підготовки, тобто на тому предметному змісті, який і складає основу майбутньої педагогічної спеціалізації.

Така підготовка повинна забезпечувати розвивальний характер навчального процесу і, на нашу думку, відповідно плануватися:

1-2 курси – накопичення культурологічних знань, їх узагальнення та систематизація;

3-4 курси – вироблення та застосування практичних умінь і навичок педагогічної дії у конкретному соціокультурному середовищі: педагогічно-культурологічні тренінги, педагогічна практика.

Викладач у вузі не може, звичайно, передбачити усі можливі варіанти соціально зумовлених ситуацій, у які може потрапити його випускник, але він може спроектувати поведінку педагога в певному, з регіональними особливостями, соціокультурному просторі. Це забезпечить молодих учителів від розчарувань і поразок у полікультурному шкільному середовищі.

Для цього необхідно:

- мотивувати необхідність формування високого рівня соціокультурної компетентності в студентів (для чого це нам?);

- забезпечити здобуття знань і усвідомлення розмаїття регіональних та національних культур у різних сферах людської діяльності (що саме ми маємо знати? як здобути ці знання?);

- визначити комплекс методів педагогічної дії (традиційних та інтерактивних) у різних соціокультурних середовищах; осмислення альтернатив педагогічних рішень; професійно – особистісне самоствердження й самореалізація у полікультурному середовищі (як користуватися здобутими знаннями і виробленими вміннями і навичками? як забезпечити формування в інших (зокрема учнів початкових класів) соціокультурної компетентності?).

Такий алгоритм формування соціокультурної компетентності сприяє становленню мотиваційної, інтелектуальної, психолого-педагогічної та методологічної сфер особистості майбутнього вчителя початкових класів та забезпечує йому соціокультурну мобільність.

Мотивувати необхідність соціокультурних знань для професійного становлення педагога можна різними шляхами (створення проблемних ситуацій у класі, організація «випадкових зустрічей» на вулиці, в церкві, під час культурно-масових заходів у школі, селі, районі, зустріч гостей з іншого регіону), серед яких і створення та розв'язання педагогічних задач при вивченні навчальних дисциплін: Наприклад: Учень привітався до вчительки словами:

Ситуація А) «Слава Ісусу Христу» – реакція вчительки: Треба казати «Добрий день».

Ситуація Б) «Здрастуйте» – реакція вчительки: Треба казати «Добрий день».

Ситуація В) Учителька повідомляє учням, що вони починають готуватися до першого причастя, яке буде здійснюватися у православній церкві Київського патріархату (на наступний день дехто з батьків прийшов з претензіями (якими? чому? як можна було уникнути цього?) та інші.

Розв'язання цих і подібних задач розкриває необхідність соціокультурних знань для професійно компетентної педагогічної діяльності.

Забезпечення здобуття знань і усвідомлення розмаїття регіональних та національних культур у різних сферах людської діяльності передбачає відбір і впровадження у навчальний процес культурознавчого матеріалу, що формує соціокультурну основу навчально-методичного комплексу певної навчальної дисципліни.

Насамперед це читання та аналіз автентичних україномовних текстів (класиків і сучасників: В. Стефаник, І. Франко, М. Коцюбинський, У. Самчук, О. Довженко, М. Стельмах, Б. Грінченко, М. Дочинець, Гр. Тютюнник, В. Шкляр, М. Матіос) з яскраво вираженим соціокультурним змістом. Найдоцільніше це проводити на заняттях *сучасної української мови*, яка викладається на молодших курсах педагогічних спеціальностей.

Суть такого аналізу полягає у засвоєнні граматичних форм української літературної мови на текстовому матеріалі та одночасне ознайомлення з культурою та традиціями певного регіону. До уваги:

- тексти із роману С. Лойка «Аеропорт» містять багатий мовний і мовленнєвий матеріал для ілюстрації лексичного розмаїття сучасної української мови та аналізу однорідних членів речення і ін.;

- при вивченні відокремлених членів речення доречним буде аналіз уривків з творів Гр. Тютюнника «Оддавали Катрю» та У. Самчука «Марія», зокрема опис весільного обряду (Волинь і Полтавщина);

- вивчення складних синтаксичних конструкцій проходить ефективно і цікаво на основі аналізу творів І. Франка «Захар Беркут», П. Загребельного «Диво», М. Матіос «Солодка Даруся», В. Шкляра «Чорний ворон», «Маруся» (з минулого різних регіонів);

- при вивченні теми «Власні і загальні назви» варто використовувати статті з міських та районних газет, журналів про пам'ятки культури певного регіону тощо.

На заняттях з дитячої літератури та методики навчання літературного читання студенти знайомляться з творчістю письменників різних регіонів і мають можливість потім познайомити учнів з надбаннями не лише класичної, а й регіональної дитячої літератури.

Таким чином, молода людина соціалізується насамперед у доступній їй формі – через твори художньої літератури, аналізуючи їх, виконуючи різного роду пошуково-дослідницькі завдання.

Але читання та аналіз художніх текстів забезпечує в основному інформаційну базу соціокультурної компетентності та мобільності.

Сприятливі можливості для використання засвоєних знань і формування соціокультурної компетентності студентів, розвитку їх педагогічних здібностей створює проектна інтерактивна робота. Адже зміст кожного проекту базується не на вивченні окремих тем, готової інформації, а на обговоренні актуальних педагогічних та культурологічних проблем, цікавих для майбутнього фахівця. Такими завданнями можуть бути створення інтегрованих проектів:

«Одяг мого краю» (сучасна українська мова – образотворче мистецтво – природознавство). Завдання проекту: не лише розкрити факт багатоманітності одягу, а й простежили генезу його походження: чому для Волині традиційним є одяг з льону переважно в голубих тонах, а в карпатців – з вовни і в яскраво-барвистих тонах? Така робота дає можливість не лише дослідити особливості соціокультури регіону, а й розвивати логічне мислення, удосконалювати зв'язне мовлення.

Цікавим із погляду створення проектів є дослідження особливостей фольклору: пісні, прислів'я, приказки (сучасна українська мова – дитяча література – художня праця).

Проект «Літературна педагогіка» (дитяча література – вступ до спеціальності – методика навчання української мови). Завдання проекту: систематизація літературно-художніх творів, які змальовують образ учителя в українській літературі (Б. Грінченко «Украла», «Дзвінок»; І. Франко «Грицева шкільна наука»; С. Васильченко «Талант»; О. Довженко «Зачарована Десна»; М. Стельмах «Дума про тебе»; А. Дімаров «Буремна тиша»; І. Драч «Учитель» та інші).

Розв'язання відповідної педагогічної ситуації, яка потребує соціокультурних знань, під час проходження педагогічної практики – це перший крок до реалізації себе як педагога. Одним із завдань проходження практики є спостереження за колективом та написання психолого-педагогічної характеристики класу. На нашу думку, варто запропонувати як експеримент скласти *соціокультурну характеристику класу* – це мотивуватиме студентів до здобуття соціокультурних знань з метою застосування в практичній педагогічній діяльності і формуватиме їх соціокультурну мобільність.

Випускник університету після закінчення вузу потрапляє в зовсім інше середовище, аніж він перебував 4–6 років. Викладач у вузі не може, звичайно, передбачити усі можливі варіанти соціального середовища, в яке може потрапити його випускник, але він може спроєктувати поведінку молодого педагога в певному, з регіональними особливостями, соціокультурному просторі. Це убезпечить молодих педагогів від розчарувань і поразок у полікультурному шкільному середовищі.

З метою поглиблення соціокультурних знань та удосконалення соціокультурної компетентнос-

ті варто рекомендувати студентам різного роду пошуково-дослідницькі завдання, в тому числі і курсові та магістерські роботи, як наприклад:

Особливості вивчення лексичних тем у початкових класах шкіл гірського регіону (Центральної України, Полісся, Гуцульщини ...);

З історії розвитку педагогічної думки краю;

Методика проведення уроків роботи з дитячою книжкою, роботи з інформацією на основі літературних творів письменників рідного краю; Формування комунікативної компетентності молодших школярів засобами художнього слова (на основі літератури рідного краю);

Звичаї мого роду як засіб виховання національно свідомої особистості.

Надзвичайно важливим і можливим є введення в навчальний план вибіркового дисциплінарного або спецкурсів соціокультурного спрямування – «Культура і особистість», «Педагогіка родознавства», «Педагогічні основи родознавства», «Філософія української культури» «Сучасне краєзнавство», «Історія мого краю» та інші.

Висновки і пропозиції. Вищезазначене дає підстави стверджувати, що різноманітність тематичного та методичного забезпечення формування соціокультурної компетентності сприятиме усвідомленню студентами культурного розмаїття унітарної держави, готуватиме їх до роботи в умовах полікультурного середовища, формуватиме їх соціокультурну мобільність, яка допоможе майбутнім педагогам зайняти у суспільстві місце, яке б найповніше відповідало їх потребам та можливостям.

У перспективі – дослідження організації навчального процесу з акцентом на практичне застосування набутих умінь і навичок та розроблення відповідної інтегративної системи навчання задля забезпечення ефективного формування соціокультурної мобільності студентів в умовах ступеневої педагогічної освіти.

Список літератури:

1. Будник О. Підготовка майбутніх учителів до педагогічної діяльності в соціокультурному середовищі гірської початкової школи / О. Будник // Гірська школа Українських Карпат, 2013. – № 8-9. – С. 37-40.
2. Васянович Г.П. Педагогічна етика: Навчально-методичний посібник / Г. Васянович. – Львів. «Норма», 2005. – 344 с.
3. Кучерук О. Соціокультурний розвиток учнів як лінгвометодична проблема / О. Кучерук // Українська мова і література в школі. – 2014. – № 2(112). – С. 2-7.
4. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті // Освіта України. – 2001. – 18 липня. – С. 4-6.
5. Нова школа. Простір освітніх можливостей. Проект для обговорення [Електронний ресурс] Режим доступу: mon.gov.ua/Новини%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf21 серп. 2016 р.
6. Педагогічна Конституція Європи [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://yspu.org/images/0/00/Frankfurt2013.pdf>
7. Рега О. Європейський контекст модернізації змісту підготовки майбутніх учителів початкових класів / О. Рега, І. Червінська // Гірська школа Українських Карпат, 2013. – № 8-9. – С. 121-125.
8. Савчин М. Духовно-особистісний досвід педагога як чинник ефективності його професійної діяльності / М. Савчин // Гірська школа Українських Карпат. 2013. – № 8-9. – С. 304-309.
9. Стельмахович М.Г. Українська рідина педагогіка: Навч. посібник. – К.: ІСДО, 1996. – 288 с.
10. Сучасний словник іншомовних слів: близько 20 тисяч слів і словосполучень / Уклали: О.І. Скопненко, Т.В. Цимбалюк. – К.: Довіра, 2006. – 789 с.
11. Фоменко Т.М. Визначення поняття «соціокультурна компетентність» у сучасній парадигмі вищої освіти / Фоменко Т.М., Фоменко Т.М. // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. – 2014. – Вип. 42. – С. 149-156. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_zntndr_2014_42_17.

Стахов М. А.

Львовский национальный университет имени Ивана Франко

СОЦИОКУЛЬТУРНАЯ МОБИЛЬНОСТЬ КАК СОСТАВНАЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ПЕДАГОГА

Аннотация

В статье рассматриваются теоретические и практические аспекты формирования украиноязычной социокультурной компетентности студентов высших педагогических учебных учреждений, которая обеспечивает социокультурную мобильность будущих учителей; проанализированы приоритеты социокультурной парадигмы образования, в контексте которой представлена проблема подготовки будущего педагога к работе в условиях лично ориентированного обучения школьников. На основании анализа психолого-педагогической и научно-методической литературы с указанной проблемой обусловлено ряд методико-педагогических идей, которые делают возможным формирование социокультурной мобильности будущих педагогов с целью обеспечения социокультурного развития школьников.

Ключевые слова: социокультурная компетентность, социокультурная мобильность, социокультурное развитие, принцип культуросоответствия, поликультурная среда.

Stakhiv M.O.

Ivan Franko National University of Lviv

SOCIOCULTURAL MOBILITY AS A CONSTITUENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF A TEACHER

Summary

The article presents and analyzes theoretical as well as practical aspects of developing pedagogy students' sociocultural competence which provides sociocultural mobility of a school teacher. The article outlines the priorities of a sociocultural paradigm of higher education that includes the problem of a school teacher being prepared for work in the framework of student-centred teaching. Based on the analysis of psychological-pedagogical and methodical literature on the subject of developing professional competence a variety of methodical and pedagogical ideas was outlined. The ideas presented make possible the formation of sociocultural mobility of the future teachers so as to provide socio-cultural development of the students.

Keywords: sociocultural competence, sociocultural mobility, sociocultural development, cultural awareness, multicultural environment.